YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (neljäs jaosto)

13 päivänä joulukuuta 2005 *

Asiassa C-177/05,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Juzgado de lo Social Único de Algeciras (Espanja) on esittänyt 30.3.2005 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 20.4.2005, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

María Cristina Guerrero Pecino

vastaan

Fondo de Garantía Salarial (Fogasa),

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Schiemann sekä tuomarit N. Colneric (esittelevä tuomari) ja E. Juhász,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

julkisasiamies: A. Tizzano,
kirjaaja: R. Grass,

ehdottaen, että asiassa annetaan työjärjestyksen 104 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti perusteltu määräys,

kuultuaan julkisasiamiestä,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee työntekijöiden suojasta työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa 20 päivänä lokakuuta 1980 annetun neuvoston direktiivin 80/987/ETY (EYVL L 283, s. 23), sellaisena kuin se on muutettuna 23.9.2002 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2002/74/EY (EYVL L 270, s. 10; jäljempänä direktiivi) tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Guerrero Pecino ja Fondo de Garantía Salarial (palkkaturvalaitos, jäljempänä Fogasa) ja jossa on kyse siitä, että viimeksi mainittu kieltäytyi maksamasta toissijaisen vastuunsa nojalla asianomaiselle korvausta perusteettomasta irtisanomisesta, jonka kohteeksi tämä oli joutunut, kun tästä korvauksesta oli sovittu Guerrero Pecinon ja hänen työnantajansa välisessä, tuomioistuimen vahvistamassa sopimuksessa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

3 Direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa säädetään, että "tätä direktiiviä sovelletaan työntekijöiden työsopimuksista tai työsuhteista johtuviin saataviin työnantajalta, joka on 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla maksukyvytön".

4 Kyseisen direktiivin 2 artiklan 2 kohdan mukaan direktiivillä ei vaikuteta siihen, miten kansallisessa lainsäädännössä määritellään käsitteet "työntekijä", "työnantaja", "palkka", "saavutettu oikeus" ja "tulevaisuuteen kohdistuva oikeus".

5 Saman direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta palkkaturvajärjestelmät turvaavat, jollei 4 artiklasta muuta johdu, työsopimuksista tai työsuhteista, myös työsuhteen päättymisen yhteydessä maksettavasta erorahasta, jos tästä on säädetty kansallisessa lainsäädännössä, johtuvien maksamatta olevien työntekijöiden saatavien suorituksen."

6 Direktiivin 4 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat rajoittaa palkkaturvajärjestelmien 3 artiklassa tarkoitettua vastuuta vahvistamalla sen ajan keston, jolta palkkaturvajärjestelmän on vastattava maksamatta olevista saatavista, tai asettamalla enimmäismääriä palkkaturvajärjestelmän suoritettavaksi tuleville maksuille.

7 Saman direktiivin 10 artiklan a alakohdan mukaisesti "direktiivillä ei rajoiteta jäsenvaltioiden oikeutta —— toteuttaa väärinkäytösten estämiseksi tarvittavia toimenpiteitä".

Espanjan lainsäädäntö

8 Työntekijöitä koskevan lakikokonaisuuden muutetun tekstin hyväksymisestä 24.3.1995 annetun kuninkaan asetuksen (decreto legislativo) 1/1995 (Estatuto de los Trabajadores, BOE nro 75, 29.3.1995, s. 9654), sellaisena kuin se on muutettuna 19.12.1997 annetulla lailla 60/1997 (BOE nro 304, 20.12.1997, s. 37453; jäljempänä työsopimuslaki), 33 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään seuraavaa:

"1. Fondo de Garantía Salarial, joka on itsenäinen, työ- ja sosiaaliturvaministeriön alainen elin, jolla on oma oikeushenkilöllisyys ja kanneoikeus tavoitteidensa toteuttamisessa, maksaa työntekijöille heidän erääntyneet palkkasaatavansa yrittäjän maksukyvyttömyys-, maksujen keskeyttämis-, konkurssi- tai velkasaneeraustilanteessa.

Edellisessä kohdassa tarkoitettuna palkkana pidetään rahamäärää, joka sovinto-asiakirjassa tai tuomioistuimen päätöksessä tunnustetaan palkaksi kaikilla 26 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla perusteilla, sekä toimivaltaisen tuomioistuimen mahdollisesti myöntämää täydentävää perusteettoman irtisanomisen johdosta suoritettavaa salarios de tramitación -korvausta [joka kattaa oikeudenkäyntimenettelyn aikaiset palkat] ottaen huomioon, että Fondo de Garantía Salarial ei maksa millään perusteella yhdessä tai erikseen suurempaa summaa kuin lakisääteisen vähimmäispäiväpalkan kaksinkertaisen määrän kerrottuna niiden päivien lukumäärällä, joilta palkkaa ei ole maksettu, 120 päivään asti.

2. Edellisessä momentissa tarkoitetuissa tapauksissa Fondo de Garantía Salarial maksaa korvaukset, jotka työntekijöille on myönnetty tuomiossa tai hallinnollisessa päätöksessä irtisanomisen tai sopimuksen päättymisen vuoksi tämän lain 50 ja 51 §:n sekä 52 §:n c kohdan mukaisesti, enintään yhden vuoden ajalta siten, että laskemisperustana oleva päiväpalkka ei saa ylittää lakisääteisen vähimmäispalkan kaksinkertaista määrää.

Korvauksen määrä yksinomaan siinä tarkoituksessa, että Fondo de Garantía Salarial suorittaa sen tämän lain 50 §:n mukaisesti tapahtuvan irtisanomisen tai sopimuksen päättymisen vuoksi, lasketaan 25 päivän perusteella kutakin palveluvuotta kohden siten, että se ei saa ylittää edellisessä momentissa säädettyä enimmäismäärää."

9 Työsopimuslain 56 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"1. Kun irtisanominen todetaan perusteettomaksi, työnantaja voi viiden päivän kuluessa tuomion tiedoksiannosta joko ottaa työntekijän takaisin palvelukseensa ja maksaa tälle tämän momentin b kohdassa tarkoitetun salarios de tramitación -summan tai maksaa seuraavat summat, jotka on vahvistettava tuomiolla:

a) 45 päivän palkkaa vastaava korvaus kultakin palvelusvuodelta, jolloin alle vuoden kestäneet jaksot lasketaan kuukausittaisena suhdelukuna, enintään 42 kuukausipalkkaan asti;

b) erääntyneiden palkkojen yhteenlaskettua summaa vastaava summa irtisanomispäivästä perusteettoman irtisanomisen toteavan tuomion tiedoksiantoon asti tai

siihen asti, että työntekijä on saanut uuden työpaikan, jos tämä palvelukseenotto edeltää tuomion julistamista ja jos työnantaja esittää selvityksen maksetuista summista niiden vähentämiseksi salarios de tramitación -summasta.

Työnantajan on edelleen suoritettava työntekijän sosiaaliturvamaksut edellä b kohdassa tarkoitettua palkkaa vastaavana ajanjaksona."

10 Kuninkaan asetuksen (decreto legislativo) 2/1995, joka annettiin 7.4.1995 ja jolla hyväksyttiin työoikeusriitoja koskevasta menettelystä annetun lain (Ley de Procedimiento laboral) muutettu teksti (BOE nro 86, 11.4.1995, s. 10695; jäljempänä LPL), 84 §:ssä säädetään sen hallintoviranomaisessa tapahtuvan sovittelumenettelyn, joka saman asetuksen 63 §:n mukaisesti edeltää oikeudenkäyntimenettelyä, epäonnistumisen varalta uudesta pakollisesta sovittelumenettelystä toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

11 Guerrero Pecino, pääasian kantaja, kuului Camisas Leica SL:n (jäljempänä Camisas Leica) henkilökuntaan 9.7.1990–27.12.2001. Kyseinen yhtiö irtisanoi hänet 27.12.2001.

12 Ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa käydyn menettelyn yhteydessä Guerrero Pecino ja Camisas Leica allekirjoittivat 13.5.2002 sopimuksen, jossa jälkimmäinen tunnusti pääasian kantajan irtisanomisen olleen laiton ja suostui nimenomaisesti maksamaan tälle korvausta asiaa koskevan lainsäädännön mukaisesti, eli maksamaan korvausta 45 päivältä kutakin palvelusvuotta kohti sekä salarios de tramitación -summan.

13 Sen tuomion perusteella, jonka sama tuomioistuin antoi 5.3.2003 Guerrero Pecinon vaatimuksesta ja jossa se totesi Camisas Leican olevan väliaikaisesti maksukyvytön, Guerrero Pecino vaati Fogasalta kyseistä korvausta ja salarios de tramitación -summaa, joita Guerrero Pecinon vanha työnantaja ei ollut maksanut hänelle, vastaavaa suoritusta.

14 Fogasa suostui maksamaan pääasian kantajalle 3 338,88 euroa salarios de tramitación -summana mutta katsoi, ettei Guerrero Pecinolla ollut oikeutta siihen 8 622,42 euron suuruiseen määrään, jota tämä oli vaatinut irtisanomisen korvauksena, koska tällaista summaa ei ollut määrätty tuomiolla tai muulla tuomioistuimen päätöksellä.

15 Guerrero Pecino riitautti kanteella Juzgado de lo Social Único de Algecirasissa sen, että Fogasa kieltäytyi maksamasta hänelle korvausta irtisanomisesta.

16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että direktiivi 2002/74, jolla muutettiin direktiiviä 80/987, oli voimassa jo sillä hetkellä, kun kyseinen tuomioistuin totesi Camisas Leican maksukyvyttömyyden.

17 Kyseisen tuomioistuimen mukaan on kiistatonta, että Espanjan kansallisessa oikeudessa eli työsopimuslain 33 §:n 2 momentissa säädetään Fogasan velvollisuudesta maksaa työsuhteen päättymisestä johtuvat korvaukset mutta vain ne, "jotka työntekijöille on myönnetty tuomiossa tai hallinnollisessa päätöksessä irtisanomisen vuoksi". Tribunal Supremo tulkitsi kyseisen pykälän säännöstä siten, että se ei kata työsopimuslain puitteissa sovittelumenettelyssä sovittuja irtisanomisesta johtuvia korvauksia.

18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa tietää, onko kyseisen säännöksen nimenomaisesta sanamuodosta huolimatta olemassa sellaisia päteviä perusteluja, joiden nojalla, kun tätä säännöstä tulkitaan yhteisön oikeuden mukaisesti, tämän säännöksen soveltamisala kattaa myös sellaiset irtisanomisesta maksettavat korvaukset, jotka työntekijälle on maksettava työsuhteen päättymisen yhteydessä tuomioistuimen sovittelumenettelyssä vahvistaman sopimuksen perusteella.

19 Näissä olosuhteissa Juzgado de lo Social Único de Algeciras on päättänyt lykätä asian ratkaisemista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Ovatko työsopimuslain 33 §:n 2 momentilla säädetty erilainen kohtelu ja tapa, jolla Tribunal Supremo sitä tulkitsee, yhdenvertaisuusperiaate ja syrjintäkiellon periaate huomioon ottaen objektiivisesti perusteltavissa ja onko näin ollen — — direktiivin — — soveltamisalan ulkopuolelle jätettävä sellaiset korvaukset, jotka työntekijälle on maksettava irtisanomisesta tuomioistuimen sovittelumenettelyssä vahvistaman sopimuksen nojalla;

vai ovatko työsopimuslain 33 §:n 2 momentilla säädetty erilainen kohtelu ja tapa, jolla Tribunal Supremo sitä tulkitsee, yhdenvertaisuusperiaate ja syrjintäkiellon periaate huomioon ottaen sellaisia, ettei niitä voida objektiivisesti perustella, mistä seuraa, että korvaukset, jotka työntekijälle on maksettava irtisanomisesta tuomioistuimen sovittelumenettelyssä vahvistaman sopimuksen nojalla, kuuluvat — — direktiivin — — soveltamisalaan?"

Ennakkoratkaisukysymys

20 Vastaus esitettyyn kysymykseen on selvästi johdettavissa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ja erityisesti sen asiassa C-520/03, Olaso Valero, 16.12.2004

antamasta tuomiosta (Kok. 2004, s. I-12065), ja näin ollen yhteisöjen tuomioistuin voi työjärjestyksensä 104 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti ratkaista asian perustellulla määräyksellä.

21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, onko se, että työntekijöille irtisanomisesta johtuvia korvauksia käsitellään eri tavoin sen mukaan, ovatko ne tuomiossa tai hallinnollisessa päätöksessä myönnettyjä vai tuomioistuimen sovittelumenettelyssä vahvistaman sopimuksen nojalla maksettavia, vastoin yhteisön oikeutta.

22 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pyytänyt tulkintaa direktiivistä 2002/74. Tältä osin on todettava, että kyseinen direktiivi on 3 artiklansa mukaisesti tullut voimaan sinä päivänä, kun se on julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, toisin sanoen 8.10.2002, ja sen 2 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on ennen 8.10.2005 "saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan — —". Kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden "on sovellettava ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja säännöksiä työnantajan maksukyvyttömyystilanteissa, jotka ilmenevät näiden säännösten voimaantulopäivän jälkeen".

23 Jatkossa esitetty pätee vain siinä tapauksessa, että direktiivi 2002/74 on pantu täytäntöön kansallisessa oikeudessa asiaankuuluvaan päivään mennessä, mikä on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asia tutkia. Mikäli näin ei vielä ole, pääasiassa kyseessä olevaa asiaa on arvioitava edellä mainitussa asiassa Olaso Valero annetussa tuomiossa esitetyn ratkaisun mukaisesti.

24 Direktiivin soveltamisala määritellään sen 1 artiklassa. Direktiivin 1 artiklan 1 kohdasta ja 3 artiklan 1 kohdasta yhdessä luettuina ilmenee, että sitä sovelletaan

työntekijöiden työsopimuksista tai työsuhteista johtuviin saataviin, mukaan lukien työsuhteen päättymisen yhteydessä maksettavaan erorahaan, jos tästä on säädetty kansallisessa lainsäädännössä.

25 Kansallisessa lainsäädännössä on siis täsmennettävä ne korvaukset, jotka kuuluvat direktiivin soveltamisalaan. Espanjan oikeuden, siten kuin Tribunal Supremo sitä tulkitsee, mukaan kuitenkin työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa Fogasan velvollisuutena on maksaa ainoastaan ne irtisanomisesta johtuvat korvaukset, jotka on myönnetty tuomiossa tai hallinnollisessa päätöksessä.

26 Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin todennut, että kansalliselle oikeudelle tunnustettu mahdollisuus täsmentää ne suoritukset, joista palkkaturvajärjestelmä on vastuussa, edellyttää perusoikeuksien noudattamista, joihin kuuluvat muun muassa yleinen yhdenvertaisen kohtelun ja syrjintäkiellon periaate. Tämä periaate edellyttää, että toisiinsa rinnastettavia tapauksia ei kohdella eri tavalla, ellei tällaista eroa voida objektiivisesti perustella (em. asia Olaso Valero, tuomion 34 kohta).

27 Yhteisöjen tuomioistuin on myös todennut, että perusteettomasti irtisanottujen työntekijöiden tapaukset ovat toisiinsa rinnastettavia tapauksia siltä osin kuin heillä on oikeus korvaukseen tilanteessa, jossa heitä ei oteta takaisin palvelukseen (em. asia Olaso Valero, tuomion 35 kohta).

28 Tutkiessaan sitä, voiko se erilainen kohtelu, joka Espanjan lainsäädännössä on varattu näille työntekijöille, olla objektiivisesti perusteltu, yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että asiakirja-aineistosta niissä asioissa, jotka johtivat asiassa C-442/00, Rodríguez Caballero, 12.12.2002 annettuun tuomioon (Kok. 2002, s. I-11915) ja edellä mainitussa asiassa Olaso Valero annettuun tuomioon, ei ilmene nyt mitään

sellaista, jolla voitaisiin perustella se, että kohdellaan eri tavalla niitä saatavia, jotka vastaavat tuomiossa tai hallinnollisessa päätöksessä myönnettyjä perusteettomasta irtisanomisesta maksettavia korvauksia, ja niitä saatavia, jotka vastaavat sovittelumenettelyssä vahvistettuja perusteettomasta irtisanomisesta maksettavia korvauksia (em. asia Olaso Valero, tuomion 36 ja 37 kohta).

29 Käsillä olevan asian osalta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pääasiallisesti viitannut Tribunal Supremon oikeuskäytäntöön mutta ei ole esittänyt yhtään uutta perustetta, jota yhteisöjen tuomioistuin ei olisi jo tutkinut.

30 Näin ollen esitettyyn kysymykseen on vastattava, että silloin kun kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön mukaan saatavat, jotka vastaavat tuomiossa tai hallinnollisessa päätöksessä myönnettyjä perusteettomasta irtisanomisesta maksettavia korvauksia, on katsottava kansallisen lainsäädännön nojalla direktiivin 3 artiklan 1 kohdan piiriin kuuluvaksi työsuhteen päättymisen yhteydessä maksettavaksi erorahaksi, samanluonteiset korvaukset, joista on määrätty pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa sovittelumenettelyssä, on myös katsottava kyseisessä säännöksessä tarkoitetuksi erorahaksi. Kansallisen tuomarin on pidättäydyttävä soveltamasta lainsäädäntöä, jolla rikotaan yhdenvertaisuusperiaatetta sulkemalla viimeksi mainitut korvaukset kyseisessä lainsäädännössä tarkoitetun "erorahan" käsitteen ulkopuolelle.

Oikeudenkäyntikulut

31 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Silloin kun kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön mukaan saatavat, jotka vastaavat tuomiossa tai hallinnollisessa päätöksessä myönnettyjä perusteettomasta irtisanomisesta maksettavia korvauksia, on katsottava kansallisen lainsäädännön nojalla työntekijöiden suojasta työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa 20 päivänä lokakuuta 1980 annetun neuvoston direktiivin 80/987/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 23.9.2002 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2002/74/EY, 3 artiklan 1 kohdan piiriin kuuluvaksi työsuhteen päättymisen yhteydessä maksettavaksi erorahaksi, samanluonteiset korvaukset, joista on määrätty pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa sovittelumenettelyssä, on myös katsottava kyseisessä säännöksessä tarkoitetuksi erorahaksi. Kansallisen tuomarin on pidättäydyttävä soveltamasta kansallista lainsäädäntöä, jolla rikotaan yhdenvertaisuusperiaatetta sulkemalla viimeksi mainitut korvaukset kyseisessä lainsäädännössä tarkoitetun "erorahan" käsitteen ulkopuolelle.

Allekirjoitukset